

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń projektu miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego obszaru w
rejonie w rejonie ulicy Piasta w Wałbrzychu**

Opracowanie:

mgr inż. Przemysław Malec

Przemysław Malec

WROCŁAW 2019

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	3
1.2. Opis metod pracy	3
1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu	3
2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska oraz tendencje zmian przy braku realizacji mpzp	4
2.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego	4
2.2 Stan oraz tendencje przeobrażeń środowiska przyrodniczego	9
2.3. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji miejscowego planu	13
3. Analiza ustaleń projektowanego dokumentu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi	13
4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na środowisko	15
4.1. Analiza wpływu ustaleń mpzp na środowisko	15
4.2. Oddziaływanie planu miejscowego poza obszar opracowania	18
4.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	18
4.4. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody	18
4.5. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem mpzp	29
4.6. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń mpzp na środowisko przyrodnicze	29
5. Metody analizy realizacji postanowień projektu mpzp	30
6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	31
7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp	31
8. Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu	32
9. Streszczenie	33
10. Spis literatury	35
11. Załączniki	36

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy (mpzp) wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko (art. 51, ust. 1) oraz przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu i zapewnić w nim udział społeczeństwa (art. 54, ust. 1 i 2). Zgodnie z art. 74a ust. 2 autorem prognozy oddziaływania na środowisko powinna być osoba posiadająca wymagane uprawnienia.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został zainicjowany uchwałą Nr LXI/754/18 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 27 września 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ulicy Piasta w Wałbrzychu.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu oraz realizacji ustaleń mpzp na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska. Ponadto prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie mpzp pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska (w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

1.2. Opis metod pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Wykorzystano opracowania i materiały kartograficzne poruszające problematykę ochrony środowiska miasta Wałbrzych.

Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu obecnego funkcjonowania środowiska obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego dokumentu

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenia inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz w projekcie rysunku planu. Celem mpzp jest przeznaczenie terenów pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy usługowej; teren zieleni krajobrazowej; teren lasów; teren drogi publicznej zbiorczej; teren drogi publicznej dojazdowej; teren ciągu pieszo-jezdnego; teren drogi wewnętrznej.

Podstawowym dokumentem, do którego nawiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wałbrzych”. Zgodność planu miejscowego ze Studium wymagana jest przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska oraz tendencje zmian przy braku realizacji mpzp

2.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne i administracyjne, zagospodarowanie

Miasto Wałbrzych położone jest w południowej części województwa dolnośląskiego. Pod względem komunikacyjnym stanowi ważny węzeł drogowy i kolejowy. Przez Wałbrzych przebiega droga krajowa nr 35 łącząca Wrocław z granicą z Czechami. Ponadto sieć drogową reprezentuje kilka dróg wojewódzkich, łączących większe miasta Dolnego Śląska (Wrocław, Jelenią Górę, Kłodzko, Świdnicę). Główna linia kolejowa przebiegająca przez miasto ma charakter ponadregionalny i łączy Wrocław z Jelenią Górą oraz dalej prowadzi do Jakuszyca i Gorlitz.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski J. Kondrackiego, miasto Wałbrzych zlokalizowane jest w Prowincji Masywu czeskiego, Podprowincji Sudety z przedgórzem sudeckim. Na terenie miasta wyodrębnić można: Makroregion Przedgórze Sudeckie z Mezoregionem Obniżenie Podsudeckie; Makroregion Pogórze Zachodniosudeckie z Mezoregionem Pogórze Wałbrzyskie i Mikroregionem Kotlina Wałbrzyska i Pogórze Świebodzickie oraz Makroregion Sudety Środkowe z Mezoregionem Góry Wałbrzyskie.

Obszar objęty niniejszym opracowaniem zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części miasta, w rejonie ulicy Piasta w dzielnicy Biały Kamień. Zagospodarowanie terenu stanowią głównie obszary trawiaste i lasy, a także niewielka powierzchniowo zabudowa mieszkaniowa przy wschodnim krańcu planu.

Pod względem geograficznym zgodnie z klasyfikacją J. Kondrackiego, przedmiotowy obszar objęty projektem planu położony jest na obszarze Makroregionu Pogórze Zachodniosudeckie, Mezoregionu Góry Wałbrzyskie.

Rzeźba terenu

Wałbrzych, ze względu na swoje położenie w strefie pogórza i gór, jest bardzo urozmaicony krajobrazowo. Na jego terenie charakterystyczny dla Sudetów „schodowy układ rzeźby”, zaznacza się istnieniem trzech jej poziomów: Rybnickiego (770-85-m n.p.m.), Unisławskiego (650-670 m n.p.m.) i Wałbrzyskiego (450-850 m n.p.m.), w obrębie którego znajduje się większa część miasta. Najniżej położony punkt miasta znajduje się w części północnej, u podnóża zamku Książ (315 m n.p.m., natomiast najwyższy na Borowej (848 m n.p.m.) w części południowej. Ukształtowanie terenu obniża się stopniowo z południowo-wschodu ku północnemu zachodowi, wysokości względne wynoszą około 170 m. Na terenie miasta znajdują się liczne wzniesienia, najwyższe z nich to: Lisi Kamień 602,0 m n.p.m., Ptasia Kopa 590,0 m n.p.m., Góra Niedźwiadki 629,0 m n.p.m., Góra Parkowa 508 m n.p.m. Pomiędzy wzniesieniami przepływają potoki: główna rzeka Wałbrzycha – Pelcznica oraz inne ciek: Szczawnik, Lubiechowska Woda.

Wpływ na obecną, zróżnicowaną formę rzeźby terenu miały procesy geologiczne związane głównie z ruchami tektonicznymi, a także z akumulacją lodowcową, erozją rzeczną, akumulacją eoliczną, czy denudacją. Ponadto na terenie Wałbrzycha licznie reprezentowane są formy rzeźby terenu pochodzenia antropologicznego, takie jak hałdy odpadów z kopalni

węgla kamiennego, zapadliska po podziemnej eksploatacji, kanalizacja cieków na znacznej powierzchni miasta, kamieniołomy i gliniarki.

Charakterystyka geologiczna

Pod względem geologicznym Wałbrzych leży w przeważającej części w obrębie Niecki Śródsudeckiej stanowiącej obniżenie tektoniczne. Niecka Śródsudecka stanowiła rozległy basen sedimentacyjny wypełniany szeregiem różnowiekowych serii skalnych osiągających miąższość wielu tysięcy metrów. W budowie geologicznej obszaru badań udział biorą:

- utwory proterozoiczne reprezentowane przez gnejsy i migmatyty laminowane, gnejsy i migmatyty masywne, amfibolity,
- utwory karbonu dolnego zalegające niezgodnie na utworach starszych (prekambryjskich gnejsach sowiogórskich, różnych ogniach serii staropaleozoicznej i górnym dewonie), wykształcone w facji kulmowej jako zlepieńce gnejsowe, wapienie węglowe dolne, łupki szarogłazowe i ilaste
- utwory górnego karbonu są znacznie szerzej rozprzestrzenione, leżą na utworach dolnego karbonu i reprezentowane są przez:
 - - warstwy wałbrzyskie wykształcone w postaci piaskowców nierównoziarnistych, łupków ilastych z wkładkami węgla,
 - - warstwy z białego kamienia - głównie zlepieńcowate piaskowce, piaskowce i łupki ilaste z cienkimi wkładkami węgla,
 - - warstwy żaclerskie - piaskowce, zlepieńce i łupki ilaste z pokładami węgla,
 - - warstwy stefańskie - piaskowce arkozowe i piaszczyste zlepieńce bez wkładek węgla
- utwory permskie reprezentowane przez osady czerwonego spągowca zalegające na osadach karbonu występują we wschodniej części niecki wałbrzyskiej. Wykształcone są one w postaci zlepieńców, piaskowców i iłowców, miejscami z wkładkami wapieni i soczewkami węgla kamiennego. Ciągłość osadów czerwonego spągowca przerywana jest intruzjami porfirowymi o składzie petrograficznym - porfiry, melafiry, kersanity, brekcje wulkaniczne oraz ryolity.
- utwory czwartorzędowe leżące bezpośrednio na utworach karbonu górnego lub proterozoiku wykształcone są głównie jako piaski i żwiry terasów rzecznych oraz gliny deluwialne z rumoszem skalnym.

Na całym omawianym terenie objętym projektem planu, najpełniej wykształcona jest stratygrafia karbonu górnego, tzw. formacja żaclerska. W składzie petrograficznym występują tu zlepieńce, piaskowce, mułowce i iłowce z pokładami węgla kamiennego. Omawiany obszar leży w obrębie udokumentowanego złoża węgla kamiennego Nr MIDAS 579 „Julia, którego wydobywanie trwało do 1996 roku.

Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar planu położony jest w zlewni Pełcznicy, ciekę IV rzędu, który jest dopływem Strzegomki, ta z kolei Bystrzycy, która jest ważnym prawobrzeżnym dopływem Odry. Głębsze wody podziemne występować mogą w sieci uskoków i szczelin oraz pęknięć skał osadowych starszego podłoża. Woda gruntowa występować może w niewielkich piaszczystych przewarstwieniach w glinach zwałowych lub w postaci sączeń śródglinowych (w podłożu glin zwałowych).

W odniesieniu do terenu planu, jego północna granica przebiega przy niewielkim ciekę, biegnącym z ze wschodu na zachód - Szczawnik. Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967), obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych nr RW600041348689 - Pełcznica od źródła do Milikówki.

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967), obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych nr PLGW6000108.

Omawiany teren nie leży w zasięgu strefy ochronnej głównego zbiornika wód podziemnych ani stref ochronnych ujęć wodnych. Nie jest również zagrożony zalaniem wodami powodziowymi.

Klimat lokalny

Według podziału na regiony klimatyczne Dolnego Śląska okolice Wałbrzycha leżą w górskiej dzielnicy klimatycznej Środkowych Sudetów. Opisywany region ma średnią temperaturę roczną powyżej 6,5°C. Okres wegetacji i dojrzwania letniego wynosi ok. 220 dni. Średnia temperatura przedwiośnia przekracza 7°C, a początek okresu wegetacyjnego o średniej temperaturze powyżej 5°C rozpoczyna się ok. 5 kwietnia. Średnia temperatura lata trwającego tutaj ok. 14 - 15 tygodni wynosi powyżej 12,5°C. Opisywany teren należy do cieplejszych regionów Polski. Zimą notuje się średnie miesięczne temperatury wyższe o 0,5°C w stosunku do środkowej części kraju. W okresie tym średnie temperatury miesięczne nie spadają poniżej +0,5°C. Ilość dni z temperaturą równą lub niższą od 0 stopni wynosi 70 - 80 pomiędzy listopadem a kwietniem. Wilgotność względna powietrza waha się w skali rocznej od 69 % w VI do 85 % w XII. Najbardziej suche powietrze występuje wiosną i latem z maks. w czerwcu, najbardziej wilgotne zimą z maks. w grudniu. Jesień charakteryzuje się większymi wartościami wilgotności względnej niż wiosna. Przeważającymi kierunkami w skali roku są wiatry zachodnie z dominującym kierunkiem południowo-zachodnim. Mniejszą nieco częstotliwością odznaczają się wiatry północno-zachodnie i wschodnie (ok. 10 % w roku).

Gleby

Gleby na terenie miasta są znacznie zróżnicowane. Najczęściej są to przemieszczone gleby górskie, o niewykształconym profilu z płytko pościeloną skałą macierzystą. Niewielkie obszary, głównie w dolinach potoków zajmują gleby wytworzone z glin i piasków plejstoceńskich. Szczególnie dużo gleb na terenie Wałbrzycha powstało pod wpływem gospodarczej działalności człowieka. Są to przede wszystkim gleby powstałe na całkowicie lub częściowo zadrzewionych hałdach i osypiskach utworzonych z pyłów dymnicowych i żużla paleniskowego lub z łupków i piaskowców będących odpadem przy eksploatacji węgla, wreszcie z mułu poflotacyjnego. Najczęściej mają one dobre warunki powietrzne, ale złe warunki wodne. Większość gleb charakteryzuje zwiększone zakwaszenie siarką i jej związkami. Ogólnie należy stwierdzić, że w okolicy Wałbrzycha przeważają głównie dwa rodzaje gleb. W części południowej – gleby gliniaste lekkie, a w części północnej – gleby gliniaste średnie. Są one wytworzone na podłożu skał osadowych. Posiadają one miąższość od 0,3 do 0,5 m i są na ogół zdegradowane. W wielu miejscach grubość warstwy próchnicznej wynosi 8-10 cm. Na bardziej stromych stokach zalegają gleby typowo górskie, szkieletowe, nadające się głównie pod zalesienie. Na terenie planu gleby są przekształcone antropogenicznie i nie użytkowane rolniczo.

Świat przyrody

Potencjalną roślinność na obszarze planu stanowią Grądy środkowoeuropejskie (*Gulio silvatici-Carpinetum*), odmiany śląsko-wielkopolskiej, formy podgórskiej, serii ubogiej. Pierwotna szata roślinna obszaru planu została całkowicie przekształcona. Występuje tu zieleń urządzonej na nieruchomościach przedsiębiorstw i zabudowy mieszkaniowej, zieleń związaną z ogrodami działkowymi, a także niewielki powierzchniowo skwer. Obok tego napotyka się roślinność spontaniczną, głównie trawiastą, na terenach jeszcze niezainwestowanych oraz zadrzewienia.

Spośród występujących na przedmiotowym terenie zwierząt, spodziewać się można przede wszystkim obecności ptaków przystosowanych do życia w sąsiedztwie osad ludzkich.

Na przedmiotowym terenie występują elementy środowiska objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody, którymi są Obszar Natura 2000 „Masyw Chełmca” PLH020057 oraz Obszar chronionego krajobrazu „Kopuły Chełmca”. Ponadto

północna granica planu zlokalizowana jest nieopodal Obszaru Natura 2000 „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie” PLH020010.

Zgodnie z dostępnymi materiałami poruszającymi problematykę ochrony przyrody na terenie miasta Wałbrzych, na terenie planu lub w rejonie jego oddziaływania występują siedliska gatunków motyli: modraszka arion *Maculinea arion*, modraszka nausitousa *Phengaris nausihous* i modraszka telejusa *Phengaris telejus* – objętych ochroną na podstawie ww. rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt oraz modraszka eumedona *Arica eumedon* – gatunku wymienionego w Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Powyższe tereny są również miejscem bytowania gatunków ptaków: świergotka łąkowego *Anthus pratensis*, przepiórki *Coturnix coturnix*, jarzębatki *Sylvia nisoria*, objętych ochroną na podstawie ww. rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt oraz strumieniówki *Locustella fluviatilis* objętej ochroną gatunkową i stanowiącej przedmiot ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010.

Na terenie mpzp stwierdza się siedlisko „ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii* 8220” oraz „Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0” (w obrębie Obszaru Natura 2000 „Masyw Chełmca”) - dane przestrzenne przyrody Wałbrzycha softGIS z dnia 27.02.2019 r., zawierające aktualne dane pochodzące z inwentaryzacji zleconych przez miasto Wałbrzych i gminy ościenne, jak i dane pochodzące z Lasów Państwowych, DZPK, GIOŚ.

Obszar mpzp obejmuje również tereny będące w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów chronionych. Stwierdza się tu mozaikę łąk, lasu, terenów podmokłych, z występującymi tu licznie zadrzewieniami i krzewami. Tereny te stanowią strefę ekotonową (przejściową) pomiędzy poszczególnymi ekosystemami. Charakteryzują się szczególnym bogactwem przyrodniczym. Mogą tu występować gatunki żyjące wyłącznie w warunkach panujących w takiej strefie styku, dlatego ekoton jest bogatszy w gatunki niż sąsiadujące z nim zbiorowiska.

Obszar Natura 2000 „Masyw Chełmca” PLH020057

Obejmuje górę Chełmiec oraz przylegające do niej mniejsze wzniesienia. Szczytowe partie Masywu Chełmca w większości porośnięte są dobrze i doskonale zachowanymi zbiorowiskami lasów liściastych. Podłożem geologicznym są porfiry podlegające procesom wietrzenia i tworzące na stokach północnych rumowiska porośnięte lasami jaworowymi i bukowymi. Na północnym stoku Chełmca Małego tworzą się wysięki umożliwiające wykształcenie się żyznej buczyny. Jest to miejsce gniazdowania i żerowania wielu gatunków ptaków i nietoperzy. Na północ od kopuły Chełmca znajduje się kompleks łągów podgórskich z dobrze zachowanym runem i rozciągających się na dużej powierzchni nad siecią drobnych strumieni. Tereny otaczające masyw są płaskie lub lekko nachylone i przekształcone w tereny rolnicze – w większości łąki. Jest to miejsce gniazdowania dla takich gatunków jak przepiórka, derkacz, srokosz, strumieniówka oraz żerowiskowym dla gatunków gniazdujących w lasach Masywu Chełmca - takich jak trzmiełojad, puchacz, kruk, siniak, jastrząb, krogulec.

W północnej części Masywu Chełmca –przy dzielnicy Szczawna Zdroju - Konradowie- znajdują się sztolnie będące miejscem zimowania rzadkich gatunków nietoperzy. Obszar stanowi ważną ostoję bioróżnorodności w silnie zmienionych przez przemysł i urbanizację rejonów Wałbrzycha - obejmuje teren przylegający do zabudowy trzech miast – Wałbrzycha, Szczawna Zdroju i Boguszowa Gorc oraz wsi Lubomin.

Siedliska przyrodnicze: 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion*), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion van delii*, 8230 pionierskie murawy na skałach krzemianowych (*Arabis thalianae*), 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllo-Acerion pseudoplatani*), 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albobfragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe.

Gatunki zwierząt: obszar jest bardzo istotny dla zachowania gatunków nietoperzy, zarówno w lecie, jak i podczas hibernacji (1308 Mopek *Barbastella barbastellus*, 1318 Nocek

łydkowłosy *Myotis dasycneme*, 1323 Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, 1324 Nocek duży *Myotis myotis*.

Dla obszaru Natura 2000 obowiązuje plan zadań ochronnych przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska We Wrocławiu z dnia 2 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Masyw Chełmca PLH020057 (Dz. Urz. Woj. Doln., poz. 2724, 2016). Zgodnie z tymi planami zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.

Obszar Natura 2000 „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie” PLH020010

Obszar znajduje się w obrębie tzw. depresji śródsudeckiej i obejmuje Góry Kamienne, Góry Wałbrzyskie, Zawory i część Wzgórz Bramy Lubawskiej oraz wcinające się pomiędzy nimi Kotlinę Kamiennogórską i Obniżenie Ścinawki.

W krajobrazie tego obszaru przeważają rozległe obszary bardzo ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, przy mniejszym udziale gruntów ornych. W wyniku sąsiedztwa licznych ośrodków przemysłowych lasy zostały silnie zmienione w wyniku intensywnej eksploatacji, jednak na znacznych obszarach zachowały się cenne jaworzyny, kwaśne i żyzne buczyny górskie, podgórskie łągi olszowo-jesionowe oraz fragmenty borów bagiennych. Istotny jest również znaczny udział wychodni i osuwisk skalnych oraz licznych niewielkich zbiorników wodnych. Ze względu na znaczne walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe region ten powinien rozwijać się w kierunku agroturystyki i nieszkodliwych dla przyrody form turystyki.

Obszar jest w skali Polski istotną ostoją lęgową dla wielu rzadkich i ginących gatunków ptaków, szczególnie tych związanych z lasami i ekstensywnie użytkowanymi łąkami. Na szczególną uwagę zasługują znaczne populacje lęgowe puchacza, sóweczki, dzięcioła zielonosiwego, a także bociana czarnego, włośchatki, derkacza i gąsiora. Występują tutaj również m.in. sokół wędrowny, cietrzew, czeczotka (PCKZ). Góry te są ponadto bardzo ważną częścią korytarza ekologicznego Sudetów, łącząc Góry Stołowe i Sowie z Karkonoszami, Rudawami Janowickimi i Górami Kaczawskimi.

Dla przedmiotowego obszaru nie ustanowiono planu i zadań ochronnych.

Obszar chronionego krajobrazu „Kopuła Chełmca”

Obszar chronionego krajobrazu „Kopuła Chełmca” obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar o powierzchni 1200 ha położony jest na terenie gmin: Boguszków Gorce, Szczawno Zdrój, Wałbrzych i Stare Bogaczowice w powiecie wałbrzyskim. Kopuła Chełmca (851 m n.p.m.) jest jedną z najwyższych kumulacji Gór Wałbrzyskich, tworzącą zalesiony, odosobniony masyw porfirowy, który góruje w krajobrazie tej części gór. Na terenie gminy Wałbrzych zlokalizowany jest jedynie niewielki fragment strefy związanej z Kopułą Chełmca. Pokrywają go lasy świerkowe z domieszką buka, dębu, brzozy, lipy i modrzewia oraz innych drzew starodrzewia regla dolnego. Podszyt i runo są na tym terenie bardzo bogate, szczególnie w obszarach lasu mieszanego. Kopuła Chełmca ma znaczenie jako obszar wypoczynkowy dla mieszkańców Wałbrzycha, Szczawna Zdroju i Boguszuwa-Gorc. Topografia i bogactwo gatunkowe lasu stanowi o atrakcyjności i przydatności dla celów rekreacji ruchowej.

Występowanie gatunków chronionych

Zgodnie z dostępnymi materiałami źródłowymi, na obszarze planu stwierdzono występowanie chronionych gatunków motyli: modraszka arion *Maculinea arion*, modraszka nausitousa *Phengaris nausihous*, modraszka telejusa *Phengaris telejus*, modraszka eumedona *Arica eumedon* oraz ptaków: świergotka łąkowego *Anthus pratensis*, przepiórki *Coturnix coturnix*, jarzębatki *Sylvia nisoria* i strumieniówki *Locustella fluviatilis*.

2.2 Stan oraz tendencje przeobrażeń środowiska przyrodniczego

Informacje o problemach środowiska istotnych z punktu widzenia projektu mpzp

Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to:

- emisja zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł punktowych (użytkowanie instalacji grzewczych o niskiej sprawności opartych o paliwa stałe) i liniowych (drogi o dużym natężeniu ruchu, linie kolejowe), w tym emisje napływające z terenów przyległych;
- degradacja klimatu akustycznego w otoczeniu dróg i linii kolejowych o dużym natężeniu ruchu,
- zanieczyszczenie wód spowodowane ściekami bytowymi.

Powietrze atmosferyczne

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Wyróżnia się trzy główne grupy zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Należą do nich źródła komunalno-bytowe, transport drogowy oraz przemysł.

Źródła komunalno-bytowe, w głównej mierze odpowiedzialne są za podwyższone stężenia zanieczyszczeń, szczególnie pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu i dwutlenku siarki, w sezonie zimowym. Stosowanie w lokalnych kotłowniach i domowych piecach grzewczych niskosprawnych urządzeń i instalacji kotłowych, ich zły stan techniczny i nieprawidłowa eksploatacja oraz spalanie złej jakości paliw (zasiarczonych, zapozielonych i niskokalorycznych węgla, mułów węglowych, a także wszelkich odpadów z gospodarstw domowych), są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Duża ilość źródeł wprowadzających zanieczyszczenia z kominów o niewielkiej wysokości sprawia, że zjawisko to jest bardzo uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania, a są to najczęściej obszary o zwartej zabudowie mieszkaniowej.

Transport drogowy wpływa na całoroczny poziom tlenków azotu w powietrzu oraz podwyższony poziom pyłu zawieszonego PM10 i benzenu. Duże zanieczyszczenie powietrza występuje na skrzyżowaniach głównych ulic i dróg, przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim zły stan techniczny pojazdów, ich nieprawidłowa eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu i zbyt małą przepustowością dróg.

Przemysłowe źródła zanieczyszczeń wprowadzają do atmosfery różnego rodzaju substancje. Z energetyką związane są głównie emisje szkodliwych gazów i pyłów, takich jak pyły zawieszone, tlenki siarki i azotu. Przemysł chemiczny i hutnictwo mogą być źródłem różnych szkodliwych gazów oraz pyłów zawierających metale ciężkie i inne substancje. Rodzaj oraz ilość wprowadzanych do środowiska zanieczyszczeń związany jest z rodzajem przemysłu oraz z zastosowaną technologią produkcji w danym zakładzie.

Wśród źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza należy wymienić również emisje pochodzące m.in. z zakładów wydobywczych i przerobczych surowców skalnych, prac budowlanych, eksploatacji dróg, prowadzenia działalności produkcyjnej, prowadzenie działalności usługowej, eksploatacji kanalizacji ściekowej, spalania odpadów, przeladunku i przetwarzania odpadów oraz składowisk odpadów, działalności związanej z rolnictwem. Działalności te mogą być przyczyną uciążliwości przede wszystkim ze względu na niezorganizowaną emisję pyłu oraz substancji uciążliwych zapachowo.

Na stopień zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego Wałbrzycha i okolic mają wpływ emisje zanieczyszczeń energetycznych z kotłowni lokalnych i palenisk domowych,

szczególnie w sezonie grzewczym. Oprócz tego źródłem emisji jest transport samochodowy, a także emisja transgraniczna, spoza terenu gminy.

Podstawy prawne oceny jakości powietrza

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Podstawę oceny jakości powietrza stanowi określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu - poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych oraz alarmowe. Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonano dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM10, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2.5.

Do 31 grudnia 2018 r. na terenie województwa dolnośląskiego badania i pomiary jakości powietrza atmosferycznego prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska z siedzibą we Wrocławiu. Z dniem 1 stycznia 2019 r. zadanie w zakresie Państwowego Monitoringu Środowiska i Laboratorium przejął Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi (z podziałem na ochronę zdrowia dla uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej) oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pyły PM10 i PM2.5, ozon O₃, tlenek węgla CO. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału, omawiany obszar znajduje się w strefie miasto Wałbrzych. Obecnie obowiązuje podział, według którego strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z następujących klas: A (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych), B (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji), C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe), D1 (jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego), D2 (jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego).

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2018 według kryteriów ochrony zdrowia, strefa miasta Wałbrzycha, pod względem poziomów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, ozonu, ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu kwalifikuje się do klasy A, w której nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń i zaleca się utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie. W przypadku pyłu zawieszonego PM10 (zarówno średniorocznego jak i 24 godzinnego) oraz benzo(a)pirenu, strefa miasta Wałbrzycha kwalifikuje się do strefy C.

Zaliczenie strefy o dużym obszarze do klasy C oznacza, że jakość powietrza na terenie strefy nie spełniła określonych kryteriów także wówczas, gdy jakość ta jest generalnie dobra na obszarze całej strefy, z wyjątkiem wydzielonych terenów o ograniczonym zasięgu. Nie oznacza to konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarze całej strefy. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich

działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie (zwykle o ograniczonym zasięgu) w tym opracowanie Programu ochrony powietrza dla danego zanieczyszczenia i obszaru.

Według kryteriów ochrony roślin, ocena jakości powietrza wykazała wysokie stężenia ozonu poziomu celu długoterminowego, które objęły całą strefę dolnośląską.

Źródłem zanieczyszczeń atmosferycznych na opisywanym terenie są emisje pochodzące ze spalania paliw do celów grzewczych, które napływają z okolicznych terenów zabudowanych. Istotny wpływ mogą mieć również zanieczyszczenia pochodzące z dróg i linii kolejowych. Ponadto poziom zanieczyszczenia uzależniony jest w dużym stopniu od napływu zanieczyszczeń z dużych zakładów energetycznych i przemysłowych zlokalizowanych zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami. Zanieczyszczenia, emitowane z wysokich kominów, są przenoszone z masami powietrza na duże odległości i rozpraszane na znacznym obszarze, przyczyniając się do wzrostu zanieczyszczeń w rejonach oddalonych od źródeł emisji. Mimo to, należy przypuszczać, że jakość powietrza omawianego obszaru będzie lepsza w porównaniu z terenami zabudowanymi o dużej koncentracji.

Klimat akustyczny

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 1). Na omawianym terenie identyfikuje się tereny chronione przed hałasem w postaci zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Ze względu na rodzaj źródeł hałasu wyodrębnia się hałas komunikacyjny i przemysłowy. Największy zasięg ma hałas komunikacyjny, odbierany przez mieszkańców jako najbardziej dokuczliwy. Jego ograniczenie przedstawia też największe problemy techniczne. W warunkach lokalnych, na terenach zwartej zabudowy śródmiejskiej z wąskimi ulicami obciążonymi ruchem na granicy przepustowości, stwierdza się bardzo duże odstępstwa od wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Hałas uliczny oceniany jest jako szczególnie uciążliwy. Z hałasów komunikacyjnych, jako najmniej dokuczliwy postrzegany jest hałas kolejowy.

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

rodzaj terenu	dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	drogi lub linie kolejowe ¹⁾		pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Pomiary hałasu w otoczeniu przebiegających przez omawiany obszar ulic nie były wykonywane. Również brak pomiarów hałasu kolejowego nie pozwala na jednoznaczne określenie wielkości i zasięgu możliwych przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Zgodnie z informacjami zawartymi na mapie akustycznej (<http://geoportal.dolnyslask.pl/imap/>) najbliższymi zbadanymi obszarami pod względem hałasu jest ul. Sikorskiego (fragment drogi krajowej nr 35), oddalona o ok. 1,5 km od obszaru objętego planem, gdzie wskaźnik L_{dwn} bezpośrednio przy jezdni osiąga do 10-15 dB, natomiast w odległości ok. 30 m od jezdni osiąga wartości 0-5 dB.

Jakość wód powierzchniowych

Na stan wód wpływają przede wszystkim punktowe źródła zanieczyszczeń, a więc wprowadzanie do wód nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych. Istotną przyczyną zanieczyszczeń jest występowanie obszarów nieskanalizowanych, z których do wód w sposób niekontrolowany mogą przedostawać się ścieki komunalne. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są również miejscowości o nieuporządkowanej gospodarce wodno-ściekowej, gdzie stosunek długości sieci wodociągowej do kanalizacyjnej jest niekorzystny. Ponadto na jakość wód wpływają zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego, będące wynikiem nieprawidłowo prowadzonej gospodarki na obszarach użytkowanych rolniczo, a także działalność przemysłowa.

Podstawowym aktem prawnym określającym zasady gospodarowania zasobami wodnymi jest Prawo wodne wraz ze szczegółowymi przepisami wykonawczymi, tj. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych oraz rozporządzeniem z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Do 31 grudnia 2018 r. na terenie województwa dolnośląskiego badania i pomiary jakości powietrza atmosferycznego prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska z siedzibą we Wrocławiu. Z dniem 1 stycznia 2019 r. zadanie w zakresie Państwowego Monitoringu Środowiska i Laboratorium przejął Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Prowadzi się je w ramach monitoringu środowiska, na który składają się monitoring diagnostyczny, operacyjny i badawczy. Ocena stanu jakości wód powierzchniowych obejmuje: klasyfikację stanu ekologicznego (dotyczy wód naturalnych), klasyfikację stanu chemicznego, ocenę stanu wód, klasyfikację potencjału ekologicznego (dotyczy wód silnie zmienionych i sztucznych), oceny spełniania wymagań jakościowych wód powierzchniowych związanych z ich użytkowaniem wynikającym z warunków korzystania z wód regionu wodnego (ocena przydatności wód do określonych celów – np. do bytowania ryb w warunkach naturalnych lub ocena zagrożenia – dotyczy to wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych).

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967), obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych nr RW600041348689 - Pełcznica od źródła do Milikówki.

Jednolita część wód nr RW600041348689 - Pełcznica od źródła do Milikówki, silnie zmieniona CW, monitorowana. Aktualny stan JCWP został oceniony jako zły. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego do 2021 roku, jednocześnie oceniono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako zagrożone. Wskazuje się brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi

jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.

Jakość wód podziemnych

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (z dniem 1 stycznia 2019 r. zadanie w zakresie Państwowego Monitoringu Środowiska i Laboratorium przejął Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - GIOŚ) oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych). Obecnie ocenę jakości wód podziemnych wykonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych.

Ze względu na bardzo urozmaiconą budowę geologiczną oraz zróżnicowanie litologiczne poszczególnych kompleksów stratygraficznych, wody podziemne Dolnego Śląska znajdujące się w różnych ośrodkach charakteryzują się zmienną jakością oraz są w różnych stopniach wykorzystywane.

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967), obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w granicach jednolitych części wód podziemnych nr PLGW6000108.

Dla JCWPd nr PLGW6000108 badania jakości wykonywane w roku 2010 i 2012, gdzie wody osiągnęły stan chemiczny, ilościowy i ogólny dobry (źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl>, <http://epsh.pgi.gov.pl>).

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967) w przedmiotowej jednolitej części wód podziemnych nr PLGW6000108 stan chemiczny, ilościowy i ogólny oceniony został jako dobry. Celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego, jednocześnie ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych ocenione zostało jako niezagrażone.

2.3. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji miejscowego planu

W przypadku odstąpienia od realizacji od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będącego przedmiotem niniejszej prognozy obowiązywać będzie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wałbrzych”, gdzie tereny przeznaczono pod lasy i zieleń oraz zabudowę mieszkaniową. Wszelkie możliwe oddziaływania, przekształcenia i zmiany, zarówno pozytywne, jak i negatywne w środowisku będą związane z jej aktualnym zagospodarowaniem.

3. Analiza ustaleń projektowanego dokumentu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

W niniejszym rozdziale dokonano analizy rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie uchwały pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, zgodności z przepisami ochrony środowiska oraz rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne wpływy na środowisko.

W projekcie mpzp ustalono przeznaczenie pod: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy usługowej; teren zieleni krajobrazowej; teren lasów; teren drogi publicznej zbiorczej; teren drogi publicznej dojazdowej; teren ciągu pieszo-jezdnego; teren drogi wewnętrznej.

W omawianym dokumencie obowiązywać będą ogólne i szczegółowe ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska,

przyrody i krajobrazu, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz inne, mniej istotne z punktu widzenia ochrony środowiska ustalenia. Z najważniejszych są: dopuszczenie zieleni urządzonej na wszystkich terenach, ograniczenia wysokości budynków.

Projekt planu pod względem akustycznym kwalifikuje tereny oznaczone symbolem MW/U, jako tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

Projekt mpzp przewiduje likwidację, modernizację, rozbudowę i budowę istniejącego uzbrojenia terenu. W celu zaopatrzenia w wodę ustala się zaopatrzenie z sieci wodociągowej, w zakresie odprowadzania ścieków komunalnych ustala się rozdzielczy system odprowadzania ścieków oraz ustala się odprowadzenie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej. W przypadku ścieków przemysłowych, zasady postępowania przed ich wprowadzeniem do systemu kanalizacji regulować będą przepisy odrębne. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych ma odbywać się siecią kanalizacji deszczowej lub do rowów lub cieków wodnych oraz gruntu, zgodnie z przepisami odrębnymi. Obowiązuje retencjonowanie wód opadowych i roztopowych z terenów parkingów w celu opóźnienia ich spływu oraz z powierzchni dachów w celu ich gospodarczego wykorzystania, zgodnie z przepisami odrębnymi. Odprowadzanie wód z terenów o trwałej nawierzchni, w tym dróg, ulic, placów i parkingów oraz innych powierzchni narażonych na zanieczyszczenia środkami ropopochodnymi lub innymi niebezpiecznymi ma odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi, jednocześnie ustala się podczyszczenie wód opadowych i roztopowych, do wymaganych prawem standardów, przed wprowadzeniem ich do kanalizacji deszczowej lub do odbiornika.

Zaopatrzenie w gaz z sieci lub indywidualnie.

Projekt planu przewiduje zaopatrzenie w ciepło z sieci. Dopuszczono również zaopatrzenie z lokalnych źródeł ciepła w przypadku braku możliwości przyłączenia do sieci ciepłowniczej. Ponadto dopuszczono stosowanie odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100kW takich jak pompy ciepła i gruntowe wymienniki ciepła. W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się stosowanie zasad określonych w przepisach odrębnych i aktach prawa miejscowego.

Zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci, dopuszczono zastosowanie jednostek kogeneracyjnych oraz odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100kW z wyłączeniem elektrowni wiatrowych. Na wybranych terenach dopuszczono również zaopatrzenie w energię elektryczną z elektrowni z wykorzystaniem systemów fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW.

W przypadku gromadzenia i usuwania odpadów obowiązywać będą zasady określone w przepisach odrębnych i aktach prawa miejscowego.

W celu ochrony gruntu wprowadza się ograniczenia w intensywności i powierzchni zabudowy oraz określa się minimalne wartości powierzchni biologicznie czynnych.

Projekt planu zachowuje istniejące tereny zieleni i wód powierzchniowych i chroni je przed zmianą ich przeznaczenia.

Projekt miejscowego planu został sporządzony zgodnie z przepisami ochrony środowiska i jest zgodny z polityką przestrzenną nakreśloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wałbrzycha”. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania proponowanego zagospodarowania na przedmiotowym terenie. Morfologia oraz podłoże geologiczne zasadniczo nie tworzą przeszkód dla wprowadzania zabudowy i sytuowaniu obiektów infrastruktury technicznej. Środowisko cechuje się poprawnym stanem. Nie znajdują się tu elementy środowiska przyrodniczego godne objęcia ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Nie rozpoznaje się tu również stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt, czy grzybów. Oddziaływanie planowanych inwestycji na środowisko uzależnione będzie od stopnia realizacji postanowień tego planu.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na środowisko

4.1. Analiza wpływu ustaleń mpzp na środowisko

W niniejszym rozdziale dokonano analizy wpływu realizacji mpzp na zasoby naturalne rozumiane jako poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i kulturowego. Według definicji zamieszczonej w Encyklopedii PWN (encyklopedia.pwn.pl), zasoby naturalne to „twory organiczne (rośliny, zwierzęta, ekosystemy) i nieorganiczne (atmosfera, wody, minerały), wykorzystywane przez człowieka w procesie produkcji i konsumpcji”.

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Planowane zmiany użytkowania polegać będą głównie na przekształceniu terenów niezagospodarowanych w teren zurbanizowany. Pociągnie to za sobą nieodwracalne zmiany w strukturze gatunkowej roślin. W wyniku realizacji zainwestowania może ulec zubożeniu agrocenoza oraz roślinność ruderalna na terenach niezagospodarowanych. W jej miejscu pojawią się obszary zabudowane (głównie o funkcji mieszkaniowej i usługowej), a wraz z nimi tereny zieleni urządzonej. Należy spodziewać się nasadzeń zieleni ozdobnej opartej o m.in. drzewa i krzewy ozdobne. Przestrzeń zurbanizowana nie będzie tworzyć dogodnych warunków dla pojawiania się dziko żyjących gatunków roślin i zwierząt. Wobec pojawienia się w przestrzeni obiektów kubaturowych oraz otaczania poszczególnych terenów ogrodzeniami, możliwość swobodnego przemieszczania się zwierząt (za wyjątkiem nietoperzy i ptaków) będzie ograniczona. W porównaniu z dotychczasowym użytkowaniem terenów, oznaczać będzie sytuację niekorzystną. Poziom zróżnicowania biologicznego na terenach przewidzianych do zabudowy może ulec spadkowi. Część istniejących zadrzewień może być w kolizji z planowaną zabudową, stąd konieczne może się okazać ich usunięcie.

Na objętym opracowaniem projekcie obowiązywać będą zapisy mówiące o utworzeniu powierzchni terenów biologicznie czynnych, na których będzie pojawiać się zielen. Zielen ta jednak prawdopodobnie charakteryzować się będzie niewielkimi wartościami przyrodniczymi i będzie pełnić jedynie funkcje ozdobne. Kształtowanie terenów zieleni na terenach zabudowanych będzie zależeć od decyzji podejmowanych przez właścicieli działek.

Pozytywnie należy ocenić wyznaczenie terenów zieleni, które pełnią funkcję ostoi, siedliska oraz lokalnego korytarza migracyjnego umożliwiającego przemieszczanie się zwierząt i roślin.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Realizacja postanowień planu spowoduje przekształcenie morfologii terenu na potrzeby wykopania fundamentów budynków oraz innych obiektów budowlanych. Pokrywa glebowa w miejscach sytuowania zabudowy zostanie zdjęta. W obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę planuje się budynki o niewielkiej wysokości. Budynki nie będą wymagały wykonania głębokich wykopów, dzięki czemu przekształcenia rzeźby terenu nie będą duże, a charakter ukształtowania terenu zostanie zachowany.

Zwiększenie areału terenów zabudowanych i utwardzonych w pewnym stopniu obniży zdolności retencyjne podłoża. Ze względu na zachowanie zdolności chłonnej gruntu wprowadzono obowiązek zachowania części terenów w postaci powierzchni biologicznie czynnej oraz wprowadzono wskaźniki powierzchni i intensywności zabudowy.

Za niekorzystne z punktu widzenia środowiska uznaje się likwidację gruntów oraz ewentualne zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych związane z transportem samochodowym, zanieczyszczeniami bytowymi oraz działalnością usługową.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Na terenie objętym projektowanym mpzp przewiduje się wzniesienie budynków, które ogrzewane będą z sieci lub za pomocą indywidualnych systemów grzewczych oraz pojawienie się obiektów związanych z usługami, co może przyczynić się do zwiększonego ruchu samochodowego. Powyższe jest równoznaczne z pojawieniem się nowych emitorów zanieczyszczeń atmosferycznych. W trosce o jakość atmosfery, ustalenia mpzp zakładają pozyskiwanie ciepła z sieci ciepłowniczej, indywidualnie, jak i z odnawialnych źródeł energii.

Przy zastosowaniu zawartych w mpzp zaleceń uznaje się, że oddziaływanie nowych emitorów zanieczyszczeń nie powinno wpłynąć ujemnie na jakość powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze i terenach przyległych, jednakże ostatecznie będzie zależęć to od decyzji podejmowanych przez właścicieli działek.

Korzystnie ocenia się wyznaczenie i zachowanie terenów zieleni. Zieleń wysoka pochłania dwutlenek węgla, wytwarza czysty tlen oraz stanowi barierę dla przemieszczających się pyłów i odorów, co pozytywnie wpływa na jakość powietrza atmosferycznego.

Oddziaływanie na klimat lokalny

W obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę przewiduje się przekształcenie warunków klimatu miejscowego w kierunku topoklimatu umiarkowanego, cechującego tereny zabudowane. Taki topoklimat charakteryzuje się bardziej zróżnicowanym przebiegiem temperatury i wilgotności względnej powietrza, zmniejszonymi prędkościami wiatru oraz zwiększonym zanieczyszczeniem powietrza w stosunku do terenów otwartych. Zabudowa terenu zmniejszy możliwości swobodnego przemieszczania się mas powietrza. W najbliższym sąsiedztwie budynków, terenów utwardzonych oraz terenów komunikacji spodziewać się będzie można wzrostu średnich temperatur oraz spadku wilgotności powietrza. Zakres zmian topoklimatu będzie uzależniony od charakteru zagospodarowania terenu, w szczególności wielkości powierzchni zabudowy, a także kubatury obiektów. Istotne znaczenie będzie miała wielkość powierzchni utwardzonych.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny na terenie planu kształtowany będzie przez ruch samochodowy odbywający się istniejącymi jak i nowymi drogami. Przyszłe zagospodarowanie będzie generować większy niż dotychczas ruch, co może się przełożyć na pogłębienie emisji hałasu. Projektowane tereny obiektów usługowych mogą kształtować klimat akustyczny, jednakże ich wpływ zależny będzie od rodzaju prowadzonej działalności i powinien ograniczyć się do granic działki inwestora, co gwarantują przepisy odrębne.

Dla ochrony klimatu akustycznego terenów mieszkaniowo-usługowych istotne znaczenie mają ustalenia ustawy Prawo ochrony środowiska, mówiące o tym, że uciążliwości związane z prowadzeniem działalności gospodarczej nie mogą wykraczać poza granice działki inwestora.

W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku na terenach zabudowy chronionej przed hałasem, konieczne będzie podjęcie działań ograniczających, np. budowę osłon zmniejszających emisję hałasu, ekranów akustycznych. W przypadku hałasu powodowanego bliskością dróg należy dodatkowo rozpatrzyć zmianę organizacji ruchu, np. poprzez zmniejszenie dopuszczalnej prędkości dla samochodów, czy poprawę parametrów technicznych dróg.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze objętym planowanym zainwestowaniem przyjęto korzystne rozwiązania mające na celu ochronę stanu środowiska gruntowo-wodnego. Najkorzystniejszym przyjętym rozwiązaniem jest wyposażenie terenu w system kanalizacji sanitarnej. Sposób

odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych z omawianych terenów gwarantują ustalenia planu.

Na terenie planu nie przewiduje się możliwości realizacji funkcji mogących w sposób szczególnie negatywny wpłynąć na jakość wód, np. składowisk odpadów. Nie sytuuje się również żadnych ferm hodowlanych i innych przedsięwzięć o dużej szkodliwości dla wód.

Wszelkie odpady komunalne oraz powstałe w wyniku działalności usługowej mają być gromadzone i usuwane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami obowiązującymi w mieście. Powyższe zapisy planu pozwolą zminimalizować ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do wód z powstałych odpadów.

Uznaje się, że realizacja ustaleń planu umożliwi spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz ustawy Prawo Wodne.

Realizacja ustaleń planu uwzględni wymagania art. 119 ustawy o ochronie przyrody, tj. zakaz wznoszenia obiektów budowlanych uniemożliwiających lub utrudniających ludziom i dziko występującym zwierzętom dostęp do wody, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej oraz związanych z bezpieczeństwem powszechnym i obronnością kraju.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Realizacja ustaleń planu oznaczać będzie zmiany w krajobrazie. Istniejąca przestrzeń niezabudowana ulegnie przekształceniu w krajobraz zurbanizowany. Tereny te nawiązywać będą do zabudowy istniejącej w tej części miejscowości. W zakresie kształtowania krajobrazu oraz dla zachowania ładu przestrzennego istotne znaczenie mają ustalania dotyczące ukształtowania zabudowy, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, a także wysokości budynków i obiektów budowlanych.

W projekcie planu wykazano należytą troskę o zachowanie ładu przestrzennego. Definiuje się gabaryty nowych obiektów, wielkości działek wraz ze wskaźnikami intensywności i powierzchni zabudowy oraz powierzchni biologicznie czynnej. Określa się maksymalną wysokość budynków, liczbę kondygnacji, kształt dachów itp.

Planowana zabudowa nie powinna pogorszyć istniejących walorów krajobrazowych, tym samym odczuć estetycznych mieszkańców miasta. W projekcie planu miejscowego założono harmonijny rozwój urbanistyczny przy zachowaniu proporcji między powierzchnią zabudowaną a otwartą przestrzenią. Planowane tereny zabudowane stanowić będą uzupełnienie i kontynuację istniejącego układu osadniczego. Położono duży nacisk na to, aby ograniczyć powstawanie nowych struktur osadniczych, które byłyby oderwane od istniejącego układu osadniczego. Wprowadzenie terenów wód i zieleni, w tym zieleni krajobrazowej (zieleni niska, w formie nieużytków, łąk, pastwisk lub innych do nich podobnych, z niewielkimi skupiskami zakrzewień i zadrzewień) powinno pozytywnie wpłynąć na krajobraz.

W projekcie mpzp nie występują ustalenia dotyczące zasad ochrony dóbr kultury współczesnej – ze względu na ich brak. Na całym obszarze planu wprowadza się strefę ochrony zabytków archeologicznych, w której dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Wyznacza się również strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej i obejmuje się ochroną konserwatorską obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

Ocenia się, że realizacja postanowień planu miejscowego nie będzie wywierać negatywnego wpływu na dobra materialne.

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone kategorie przeznaczenia i funkcji terenów zasadniczo wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców. Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania na omawianym terenie nie powinny ulec niekorzystnym przekształceniom o charakterze znaczącym.

Na jakość życia mieszkańców mogą mieć wpływ emisje hałasu powodowanego ruchem komunikacyjnym, działalnością usługową oraz emisje zanieczyszczeń do atmosfery z zabudowań. W tym zakresie zapisy planu przewidują przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom, poprzez stosowaniu przepisów odrębnych lub podejmowanie rozwiązań zmniejszających uciążliwości (np. stosowanie energii odnawialnej).

Projekt planu wprowadza zapisy mające na celu ochronę środowiska i zdrowia ludzi m. in. wyznacza się tereny chronione pod względem akustycznym. Istotne są również zapisy wprowadzające strefy sanitarne cmentarza, a także granice obszaru, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z OZE o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefą ochronną, na których obowiązywać będą przepisy odrębne.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń do atmosfery. Hałas powodowany będzie pojazdami. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery uwalnianych z urządzeń grzewczych oraz pojazdów nie powinny spowodować znaczącego zwiększenia stężenia szkodliwych substancji w powietrzu. Niemniej jednak wzrost terenów zabudowanych w przyszłości może powodować efekt kumulacji niekorzystnych presji na środowisko np. nadmierną emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

4.2. Oddziaływanie planu miejscowego poza obszar opracowania

Proponowane zagospodarowanie będzie oddziaływało na środowisko również poza ustalonymi granicami. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Transport samochodowy będzie oddziaływał na całej trasie dojazdowej do obiektów zlokalizowanych na omawianym terenie. Powstałe odpady będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze miasta. Zaistniałe emisje przyczynią się do ogólnego stanu środowiska w mieście (migracja zanieczyszczeń przez powietrze atmosferyczne).

4.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art.51 ust.2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Proponowany projekt mpzp nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

4.4. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Teren planu zlokalizowany jest w obrębie Obszaru Natura 2000 „Masyw Chełmca” PLH020057 oraz Obszaru chronionego krajobrazu „Kopuły Chełmca”. Północna granica planu zlokalizowana jest nieopodal Obszaru Natura 2000 „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie” PLH020010. Ponadto planowane zagospodarowanie obejmuje tereny bezpośrednio graniczące z obszarami chronionymi oraz leżące w tzw. ekotonach, czyli strefie przejściowej pomiędzy dwoma ekosystemami, jakimi są tu łąka i las. Ekoton zamieszkują organizmy charakterystyczne dla obu biocenoz (efekt styku) oraz takie, które są swoiste tylko dla tej strefy. Obszary te charakteryzują się więc dużą bioróżnorodnością. Populacje ekotonu mogą być liczniejsze niż sąsiadujących ekosystemów.

Na omawianym terenie stwierdzono również występowanie chronionych zwierząt: modraszka arion *Maculinea arion*, modraszka nausitousa *Phengaris nausihous*, modraszka telejusa *Phengaris telejus*, modraszka eumedona *Arica eumedon*, świergotka łąkowego *Anthus pratensis*, przepiórki *Coturnix coturnix*, jarzębatki *Sylvia nisoria* oraz strumieniówki *Locustella fluviatilis*.

Obszar Chronionego Krajobrazu Kopuła Chełmca

Teren planu obejmuje fragment obszaru chronionego krajobrazu. Wyznaczone funkcje na ww. obszarze to zieleń w formie lasu oraz zieleń krajobrazowa, rozumiana jako naturalnie ukształtowana zieleń niska, w formie nieużytków, łąk, pastwisk lub innych do nich podobnych, z niewielkimi skupiskami zakrzewień i zadrzewień. Ponieważ jest to kontynuacja istniejącego zagospodarowania, stad nie przewiduje się negatywnego wpływu projektu mpzp na przyrodę w granicach omawianego OChK.

W granicach obszaru wskazano korytarz przebiegu planowanej drogi klasy zbiorczej. W obrębie planowanego przedsięwzięcia nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków chronionych. Na etapie miejscowego planu trudno jest jednoznacznie określić wpływ planowanego zainwestowania na przyrodę i krajobraz obszaru ChK Kopuła Chełmca. W przypadku realizacji tego typu inwestycji konieczne będzie wykonanie procedury oceny oddziaływania na środowisko, która określi potencjalny wpływ na przyrodę obszaru.

Część terenów zabudowy mieszkaniowej i dróg graniczy bezpośrednio z obszarem chronionego krajobrazu na terenach przejściowych (ekotonowych) las – łąka. Ten sposób zagospodarowania może spowodować pośrednie zagrożenia związane z emisją hałasu i zanieczyszczeń atmosferycznych, wód powierzchniowych i podziemnych. Zmniejszy się powierzchnia biologicznie czynna, nastąpi nieznaczne przekształcenie morfologii terenu, może wystąpić zmiana stosunków wodnych. Zabudowanie obszaru może spowodować zubożenie bioróżnorodności w strefie ekotonowej, likwidacji mogą ulec siedliska, baza pokarmowa oraz tereny rozrodcze.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Bezpośrednie - związane z budową drogi klasy zbiorczej. Będą to typowe oddziaływania związane z budową i użytkowaniem dróg, które opisano w poprzednich rozdziałach (rozdział 4.1.).

Pośrednie – wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej i dróg w sąsiedztwie obszaru chronionego krajobrazu.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: W przypadku budowy drogi zbiorczej – zachowanie warunków i wymogów ujętych w przepisach odrębnych, zaprojektowanie sprawnego systemu odprowadzającego wody opadowe i roztopowe z jezdni. Organizacja ruchu – wprowadzenie ograniczenia prędkości, celem ochrony przed nadmiernym hałasem. W przypadku terenów zabudowy i dróg zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru: wprowadzenie wysokiego wskaźnika terenów biologicznie czynnych przy jednoczesnym niskim wskaźniku powierzchni i intensywności zabudowy, wprowadzenie zieleni jako terenu biologicznie czynnego. Zachowanie drzew i krzewów. Ponadto wyposażenie i wymóg korzystania z infrastruktury technicznej (kanalizacji, sieci ciepłowniczej).

Znacząco negatywne oddziaływanie: Brak.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu Kopuła Chełmca można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
- pod względem charakteru zmian – negatywne;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;

- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – zauważalne.

Obszar Natura 2000 „Masyw Chełmca”

Wschodnia część planu obejmuje fragment obszaru Natura 2000 „Masyw Chełmca”. W granicach planu, zgodnie z danymi udostępnionymi przez miasto Wałbrzych, występuje siedlisko 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albofragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe oraz siedlisko 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*. Zgodnie z planem zadań ochronnych przyjętym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska We Wrocławiu z dnia 2 czerwca 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Masyw Chełmca PLH020057 (Dz. Urz. Woj. Doln., poz. 2724, 2016), dla siedliska 91E0 określono istniejące i potencjalne zagrożenia, którymi są:

- zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (występowanie świerka oraz zamieranie jesionów, co może spowodować zniekształcenie składu gatunkowego),
- gatunki inwazyjne (występowanie rdestowca),
- powstawanie kompleksów sportowych i rekreacyjnych (zagrożenie potencjalne, ryzyko powstania tras narciarskich).

Celem działań ochronnych jest zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym oraz poprawa struktury i funkcji siedliska (głównie w zakresie wskaźników: gatunki obce geograficznie i ekologicznie w drzewostanie). Natomiast działania ochronne skupiać się mają na usuwaniu gatunków obcych siedliskowo oraz gatunków inwazyjnych.

Dla siedliska 8220 istniejące i potencjalne zagrożenia to:

- ewolucja biocenotyczna, sukcesja (wkroczenie drzew i krzewów, zmiana składu gatunkowego)
- drogi, ścieżki, koleje, autostrady (zagrożenia potencjalne).

Celem działań ochronnych jest utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym. Działania ochronne polegają mają na usuwaniu drzew i krzewów wkraczających w siedlisko.

W odniesieniu do projektu planu należy stwierdzić, że w granicach obszaru Natura 2000 wyznaczono tereny zieleni: lasów oraz zieleni krajobrazowej, które są kontynuacją istniejącego zagospodarowania (obecnie są to lasy i tereny zieleni łąkowej z zadrzewieniami i zakrzaczeniami). Wobec powyższego w tym zakresie nie nastąpi negatywny wpływ mpzp na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Negatywny wpływ na obszar Natura 2000 będzie miało wyznaczenie korytarza drogi klasy zbiorczej. Oprócz typowych oddziaływań związanych z tego typu zabudową, których analiza została przedstawiona w poprzednich rozdziałach, najistotniejsza będzie utrata powierzchni obszaru chronionego. Na terenie planu droga zajmuje powierzchnię ok. 0,25 ha, co przy powierzchni obszaru Natury 2000 (ok. 1432 ha) stanowi utratę ok. 0,17% powierzchni. W odniesieniu do niniejszego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, nie jest to oddziaływanie znacząco negatywne. Należy jednak zauważyć, że droga ta będzie miała prawdopodobnie swoją kontynuację na terenie chronionym, stąd rzetelna ocena wpływu na środowisko jest utrudniona. W przypadku realizacji tego typu inwestycji konieczne będzie przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Ponadto na niewielkim fragmencie powierzchni obszaru Natura 2000, projekt planu wprowadza tereny zabudowy mieszkaniowej. Jest to kontynuacja obecnego zagospodarowania, w związku z powyższym wpływ realizacji mpzp w tym zakresie należy ocenić neutralnie. Nie zmienia się tu powierzchni obszaru chronionego, w dalszym ciągu występować będą negatywne oddziaływania zabudowy na przyrodę.

Pozytywnie należy ocenić zapisy dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej: wodociągów, kanalizacji, sposobu postępowania z odpadami, dopuszczeniem energii odnawialnej (przy jednoczesnym zakazie tworzenia instalacji wykorzystujących energię

wiatru). Poprawa stanu jakości wód, gleby i powietrza pozytywnie wpłynie na sąsiednie obszary chronione.

Część terenów zabudowy mieszkaniowej i dróg graniczy bezpośrednio z obszarem Natura 2000 na terenach przejściowych (ekotonowych) las – łąka. Ten sposób zagospodarowania może spowodować pośrednie zagrożenia związane z emisją hałasu i zanieczyszczeń atmosferycznych, wód powierzchniowych i podziemnych. Zmniejszy się powierzchnia biologicznie czynna, nastąpi nieznaczne przekształcenie morfologii terenu, może wystąpić zmiana stosunków wodnych. Zabudowanie obszaru może spowodować zubożenie bioróżnorodności w strefie ekotonowej, likwidacji mogą ulec siedliska, baza pokarmowa oraz tereny rozrodcze.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Bezpośrednie - związane z budową drogi klasy zbiorczej oraz z istniejącą zabudową. Będą to typowe oddziaływania związane, które opisano w poprzednich rozdziałach (rozdział 4.1.).
Pośrednie – wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej i dróg w sąsiedztwie obszaru Natura 2000.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: W przypadku budowy drogi zbiorczej – zachowanie warunków i wymogów ujętych w przepisach odrębnych, zaprojektowanie sprawnego systemu odprowadzającego wody opadowe i roztopowe z jezdni. Organizacja ruchu – wprowadzenie ograniczenia prędkości, celem ochrony przed nadmiernym hałasem. W przypadku terenów zabudowy i dróg zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru: wprowadzenie wysokiego wskaźnika terenów biologicznie czynnych przy jednoczesnym niskim wskaźniku powierzchni i intensywności zabudowy, wprowadzenie zieleni jako terenu biologicznie czynnego. Zachowanie drzew i krzewów. Ponadto wyposażenie i wymóg korzystania z infrastruktury technicznej (kanalizacji, sieci ciepłowniczej).

Znacząco negatywne oddziaływanie: Brak.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, oddziaływanie na Obszar Natura 2000 Masyw Chełmca można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
- pod względem charakteru zmian – negatywne;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – zauważalne.

Obszar Natura 2000 „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie”

Ponieważ projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie obejmuje swym zasięgiem terenów położonych w obrębie Obszaru Natura 2000 „Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie”, zatem ocenia się, że realizacja postanowień planu nie powinna spowodować bezpośrednich zagrożeń dla stanu siedlisk i stanowisk gatunków chronionych. Ponadto nie wystąpią oddziaływania o charakterze znaczącym, mające wpływ na cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000.

Opisana w poprzednich rozdziałach specyfika potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko miejscowego planu nie wpływa negatywnie na szatę roślinną i zwierzęta. Oddziaływania ograniczają się do granicy terenów wyznaczonych pod zainwestowanie, stąd nie przewiduje się ich wpływu na procesy przyrodnicze odbywające się na opisywanym obszarze chronionym.

Pozytywnie należy ocenić zapisy dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej: wodociągów, kanalizacji, sposobu postępowania z odpadami, dopuszczeniem energii

odnawialnej (przy jednoczesnym zakazie tworzenia instalacji wykorzystujących energię wiatru). Poprawa stanu jakości wód, gleby i powietrza pozytywnie wpłynie na sąsiednie obszary chronione.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Bezpośrednio nie występuje zagrożenie. Obszar planu jest w znacznym oddaleniu od granic obszaru Natura 2000 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie.

Pewne zagrożenie może stanowić wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej i dróg na terenach poza granicami obszaru Natura 2000, na których stwierdzono występowanie strumieniówki, objętej ochroną gatunkową i stanowiącej przedmiot ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Sudety Wałbrzysko–Kamiennogórskie.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Nie wymagane.

Znacząco negatywne oddziaływanie: Brak.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, oddziaływanie na Obszar Natura 2000 Masyw Chełmca można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – pośrednie;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
- pod względem charakteru zmian – negatywne;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – zauważalne

System powiązań przyrodniczych

Nie przewiduje się, aby ustalenia planu wpłynęły istotnie negatywnie na powiązania przyrodnicze w skali lokalnej i ponadlokalnej. Planowane zagospodarowanie zlokalizowane jest w obrębie istniejących jednostek osadniczych oraz przy barierach liniowych, jakimi są istniejące drogi. Projektowany dokument wprowadza tereny zieleni w celu ich ochrony, gdzie zakazuje się wznoszenia budynków. Wprowadzenie nowego zagospodarowania nie powinno zakłócić drożności korytarzy ekologicznych, pozostaną dostatecznie duże odległości pomiędzy obszarami zabudowy, wystarczające do swobodnej migracji zwierząt. Należy jednak zwrócić uwagę, iż w przyszłości dalsze wprowadzanie obszarów zabudowy na terenach powiązań przyrodniczych może spowodować zakłócenie drożności lokalnych korytarzy ekologicznych.

Stanowiska gatunków chronionych

Modraszek arion *Maculinea arion*

Charakterystyka ekologiczna: Motyla można spotkać przede wszystkim na terenach otwartych porośniętych miejscowo krzakami, na pogórzach, murawach kserotermicznych, głównie o wystawie południowej, polanach, przydrożach, lasostepach i skrajach borów sosnowych o napiaskowych murawach. Dorosłe osobniki pojawiają się zwykle na przełomie czerwca i lipca. Samica po udanych zalotach składa pojedynczo jaja na młodych i nierozwiniętych kwiatostanach rośliny żywicielskiej. Gąsienica wylęga się po kilku dniach i od razu zabiera się za posilanie się rośliną. Larwa zostaje na roślinie przez 2-3 tygodnie, w ciągu których przechodzi 3 linienia. Przy 4 linieniu opuszcza ona roślinę żywicielską przeważnie spadając na podłoże. W ciągu doby musi ją znaleźć mrówka robotnica. Mrówkami gospodarzami są głównie mrówki z rodzaju wścieklica. Robotnica zazwyczaj drażni czułkami gąsienicę, a ta w odpowiedzi wydziela kropelkę płynu z gruczołu nektarowego, która jest zlizywana przez mrówkę. Robotnica w końcu przenosi larwę do gniazda, gdzie ta nie wydziela już słodkiego płynu, lecz zjada larwy i jajka mrówek. Larwa przebywa w gnieździe

ponad 10 miesięcy, w ciągu których zjada ponad 200 larw mrówek, aż w końcu przepoczwarza się i po 3 tygodniach zmienia w osobnika dorosłego.

Występowanie: wg opracowania prof. zw. dr. hab. Dariusza Tarnawskiego „Budowa nowego odcinka drogi od obwodnicy Szczawna–Zdrój do drogi wojewódzkiej nr 375” wynika, że na terenach planowanego zagospodarowania (tereny 1–2KDZ; 1–2MN; 11–12MN) lub w rejonie ich oddziaływania występuje siedlisko omawianego gatunku.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Bezpośrednie możliwe w przypadku zabudowy terenów występowania motyla, likwidacji stanowisk mrowisk wścieklic. Pośrednie w przypadku zmiany stosunków wodnych.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą, celem potwierdzenia lub wykluczenia występowania gatunku chronionego. W przypadku stwierdzenia stanowisk chronionych zwierząt, zasadnym jest odstąpienie od zabudowy w miejscach występowania motyla.

Znacząco negatywne oddziaływanie na gatunek: Możliwe w przypadku zajęcia i zniszczenia stanowiska gatunku chronionego.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, opisane oddziaływanie można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednie;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
- pod względem charakteru zmian – bez znaczenia;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – stałe.

Modraszek nausitous *Maculinea nausithous*

Charakterystyka ekologiczna: Gatunek higrofilny. Zasiedla podmokłe łąki, głównie trzęślicowe, selernicowe i świeże, ze znacznym udziałem krwiściągą lekarskiego *Sanguisorba officinalis*, będącego rośliną żywicielską gąsienic. Często jego siedlisko stanowią polany w łągach nadrzecznych, zwłaszcza fragmenty użytkowane jako łąki kośne. Motyle pojawiają się w okresie koniec VI – początek VIII, czasem do końca VIII. Gąsienice początkowo rozwijają się w kwiatostanach rośliny żywicielskiej, potem w gniazdach mrówek wścieklic czerwonych *Myrmica rubra*, gdzie zimują i pod koniec następnej wiosny się przepoczwarzają. Mrowiska mają formę kopczyków ziemnych, więc struktura siedliska i sposób zagospodarowania jest kluczowy dla utrzymania gatunku. Jest to możliwe tylko przy zachowaniu delikatnej równowagi układu zależności: łąka z krwiściągą – mrowiska wścieklic – motyl – parazytoidy (istotny czynnik regulujący liczebność populacji). Rzeka i towarzysząca jej infrastruktura (wały, drogi) stanowi podstawowy korytarz ekologiczny dla populacji modraszków, zapewniający im ciągłość genetyczną przy stopniowej redukcji siedlisk łąkowych (zwłaszcza łąk trzęślicowych).

Występowanie: wg opracowania prof. zw. dr. hab. Dariusza Tarnawskiego „Budowa nowego odcinka drogi od obwodnicy Szczawna–Zdrój do drogi wojewódzkiej nr 375” wynika, że na terenach planowanego zagospodarowania (tereny 1–2KDZ; 1–2MN; 11–12MN) lub w rejonie ich oddziaływania występuje siedlisko omawianego gatunku.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Bezpośrednie możliwe w przypadku zabudowy terenów przy ciekach, likwidacji siedliska występowania motyla, likwidacji stanowisk mrowisk wścieklic. Pośrednie w przypadku zmiany stosunków wodnych.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą, celem potwierdzenia lub wykluczenia występowania gatunku chronionego. W przypadku stwierdzenia stanowisk chronionych zwierząt, zasadnym jest odstąpienie od zabudowy w miejscach występowania motyla.

Znacząco negatywne oddziaływanie na gatunek: Możliwe w przypadku zajęcia i zniszczenia stanowiska gatunku chronionego.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, opisane oddziaływanie można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
- pod względem charakteru zmian – bez znaczenia;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – stałe.

Modraszek telejus *Phengaris telejus*

Charakterystyka ekologiczna: Środowiskiem życia modraszka telejusa są przede wszystkim wilgotniejsze typy łąk trzęślicowych ze związku Molinion, w tym płaty łąk olszewnikowo-trzęślicowych (zespół Selino-Molinietum). Gatunek zasiedla też często podobne do łąk trzęślicowych, rozwijające się w dolinach dużych rzeki łąki selernicowe (związek Cnidion dubii). Ponadto możliwe jest jego występowanie w ziołoroślach. Występuje też na wilgotnych łąkach, w tym łąkach kaczeńcowych ze związku Calthion. Wymienione typy łąk, będące ostojami modraszka telejusa, zwykle położone są w pradolinach i dolinach rzecznych, na podłożu torfowym lub w sąsiedztwie torfowisk niskich czy nawet torfowisk węglanowych. Telejus może zajmować również suchsze środowiska, na przykład łąki świeże z rzędu Arrhenatheretalia, w tym ekstensywnie użytkowane płaty łąk rajgrasowych (zespół Arrhenatheretum elatioris) oraz górskie łąki konietlicowe (związek Polygono-Trisetion). Warunkiem występowania telejusa w powyższych środowiskach jest obecność w składzie gatunkowym zbiorowisk roślinnych rośliny żywicielskiej – krwiściągu lekarskiego – oraz mrówek-gospodarzy z rodzaju wścieklic. Drugi istotny czynnik decydujący o występowaniu gatunku to sposób zagospodarowania siedliska. Modraszek telejus jest związany z łąkami o ekstensywnym sposobie użytkowania.

Występowanie: wg opracowania prof. zw. dr. hab. Dariusza Tarnawskiego „*Budowa nowego odcinka drogi od obwodnicy Szczawna–Zdrój do drogi wojewódzkiej nr 375*” wynika, że na terenach planowanego zagospodarowania (tereny 1–2KDZ; 1–2MN; 11–12MN) lub w rejonie ich oddziaływania występuje siedlisko omawianego gatunku.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Bezpośrednie możliwe w przypadku zabudowy i likwidacji siedliska występowania motyla, likwidacji stanowisk mrowisk wścieklic. Pośrednie w przypadku zmiany stosunków wodnych.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą, celem potwierdzenia lub wykluczenia występowania gatunku chronionego. W przypadku

stwierdzenia stanowisk chronionych zwierząt, zasadnym jest odstąpienie od zabudowy w miejscach występowania motyla.

Znacząco negatywne oddziaływanie na gatunek: Możliwe w przypadku zajęcia i zniszczenia stanowiska gatunku chronionego.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, opisane oddziaływanie można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio;
 - pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
 - pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
 - pod względem charakteru zmian – bez znaczenia;
 - pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
 - pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – stałe.

Modraszek eumedon *Arica eumedon*

Charakterystyka ekologiczna: Środowiskiem życia są mezofilne i wilgotne polany i łąki, przydroża przy rowach i zarośla w okolicach strumieni. Wykształca jedno pokolenie w roku (połowa czerwca-koniec lipca). Rośliny żywicielskie to bodziszek krwisty, bodziszek łąkowy, bodziszek błotny, bodziszek leśny. Jaja barwy białej składane są pojedynczo na słupku kwiatowym roślin żywicielskich. Larwy wylęgają się po tygodniu i żerują na bodziszkach; najpierw zjadają kwiatostany i dojrzewające owoce, potem liście. Późniejsze stadia bywają adoptowane, karmione i ochraniane przez mrówki z rodzaju wścieklica w zamian za słodką wydzielinę. Zimują pośród resztek roślinnych, wiosną żeruje na liściach. Gatunek wymieniony w Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce.

Występowanie: wg opracowania prof. zw. dr. hab. Dariusza Tarnawskiego „*Budowa nowego odcinka drogi od obwodnicy Szczawna–Zdrój do drogi wojewódzkiej nr 375*” wynika, że na terenach planowanego zagospodarowania (tereny 1–2KDZ; 1–2MN; 11–12MN) lub w rejonie ich oddziaływania występuje siedlisko omawianego gatunku.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Bezpośrednie możliwe w przypadku zabudowy i likwidacji siedliska występowania motyla, likwidacji stanowisk mrowisk wścieklic. Pośrednie w przypadku zmiany stosunków wodnych.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą, celem potwierdzenia lub wykluczenia występowania gatunku chronionego. W przypadku stwierdzenia stanowisk chronionych zwierząt, zasadnym jest odstąpienie od zabudowy w miejscach występowania motyla.

Znacząco negatywne oddziaływanie na gatunek: Możliwe w przypadku zajęcia i zniszczenia stanowiska gatunku chronionego.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, opisane oddziaływanie można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio;
 - pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
 - pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
 - pod względem charakteru zmian – bez znaczenia;
 - pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
 - pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – stałe.

Świergotek łąkowy *Anthus pratensis*

Charakterystyka ekologiczna: Jest to gatunek średnio liczny na niżu, szeroko rozpowszechniony ptak łąkowy; lokalnie jest bardzo liczny. Spotkać go można w całym kraju, ale w różnej liczebności. Najliczniejsze populacje występują na podmokłych łąkach i bagnach wschodniej Polski, zwłaszcza w dolinach większych rzek. Częściej też zamieszkuje wyższe partie gór w piętrze kosodrzewiny. Przez dokonane melioracje jest rzadszym ptakiem w zachodnich i południowych regionach Polski. Jego biotopem są podmokłe i wilgotne łąki, torfowiska (także wysokogórskie), mokradła oraz obniżenia śródpolne. Ptak jest rzadziej i mniej liczniej widywany na ugorach, nieporośniętych krzewami oraz drzewami wydmach i uprawach zbóż. Lęgnię się na bezdrzewnych, otwartych i podmokłych terenach.

Występowanie: Na terenach planowanego zagospodarowania (tereny 1–2KDZ; 1–2MN; 11–12MN) lub w rejonie ich oddziaływania stwierdzono bytowanie omawianego gatunku.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Planowana zabudowa mocno ograniczony obszar, na którym świergotek może potencjalnie występować - skurczy się potencjalny obszar bazy pokarmowej i rozrodu. Będą to oddziaływania bezpośrednie w przypadku zajęcia i likwidacji siedliska, pośrednie, w przypadku zmiany stosunków wodnych.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą, celem potwierdzenia lub wykluczenia występowania gatunku chronionego. W przypadku jego stwierdzenia, wszelkie prace terenowe należy przeprowadzić poza okresem lęgowym.

Znacząco negatywne oddziaływanie na gatunek: Brak.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, opisane oddziaływania na stanowisko ptaka można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednie;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
- pod względem charakteru zmian – negatywne;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – zauważalne.

Przepiórka *Coturnix coturnix*

Charakterystyka ekologiczna: Występuje na polach uprawnych, pastwiskach i łąkach, szczególnie chętnie wybiera pola koniczyny. Na zimowiskach również przebywa na polach lub trawiastych równinach. Zasiedla także obszary inne niż pochodzenia antropogenicznego – od półpustynnych terenów trawiastych po górskie płaskowyże. Przepiórki unikają obszarów zadrzewionych i mokradeł. Ptak gniazduje na ziemi, zazwyczaj w płytkim zagłębieniu, rzadko wyściełanym roślinami. Lęgi pojawiają się w maju lub czerwcu, w gniazdach. Jaja wysiadywane są przez okres 17–20 dni wyłącznie przez samicę. Pisklęta są zagniazdownikami. Po około 19 dniach życia uzyskują zdolność lotu, w wieku 2 miesięcy są samodzielne. W Polsce ptak jest objęty ścisłą ochroną gatunkową. Zagrożeniem dla przepiórek jest stosowanie toksycznych środków ochrony roślin, które pozbawiają je pokarmu w obszarach rolniczych. Zdarzają się również kolizje z budynkami i łapanie przez koty.

Występowanie: Na terenach planowanego zagospodarowania (tereny 1–2KDZ; 1–2MN; 11–12MN) lub w rejonie ich oddziaływania stwierdzono bytowanie omawianego gatunku.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Planowana zabudowa mocno ograniczony obszar, na którym przepiórka może potencjalnie występować - skurczy się potencjalny obszar bazy pokarmowej i rozrodu. Będą to oddziaływania bezpośrednie w przypadku zajęcia i likwidacji siedliska.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą, celem potwierdzenia lub wykluczenia występowania gatunku chronionego. W przypadku jego stwierdzenia, wszelkie prace terenowe należy przeprowadzić poza okresem lęgowym.

Znacząco negatywne oddziaływanie na gatunek: Brak.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, opisane oddziaływania na stanowisko ptaka można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
- pod względem charakteru zmian – negatywne;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – zauważalne.

Jarzębatka *Sylvia nisoria*

Charakterystyka ekologiczna: Występuje w niewielkich skupiskach krzewów i bujnej roślinności zielnej na terenach półotwartych, nadrzecznych łąkach, zakrzewionych miedzach, zagajnikach, zadrzewieniach śródpolnych, rzecznych, jeziornych o wielowarstwowej strukturze z zaroślami, często w kolczastych zakrzaczeniach, na skraju lasów mieszanych, w młodych uprawach leśnych, na nasłonecznionych i zakrzaczonych zboczach, w okolicach dróg, ekstensywnie użytkowanych terenach zielonych i nieużytkach. Unika sąsiedztwa siedzib ludzkich. Gniazduje zawsze w miejscu dobrze nasłonecznionym, umieszczonym w bocznych, gęstych gałązkach krzewu (często kolczastego) na niewielkiej wysokości 3–60 cm nad ziemią, bardzo dobrze osłonięte, np. przerośniętą, wysoką trawą.

Występowanie: Na terenach planowanego zagospodarowania (tereny 1–2KDZ; 1–2MN; 11–12MN) lub w rejonie ich oddziaływania stwierdzono bytowanie omawianego gatunku.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Planowana zabudowa mocno ograniczony obszar, na którym jarzębatka może potencjalnie występować - skurczy się potencjalny obszar bazy pokarmowej i rozrodu. Będą to oddziaływania bezpośrednie w przypadku zajęcia i likwidacji siedliska.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą, celem potwierdzenia lub wykluczenia występowania gatunku chronionego. W przypadku jego stwierdzenia, wszelkie prace terenowe należy przeprowadzić poza okresem lęgowym. Należy dążyć do zachowania drzew i krzewów.

Znacząco negatywne oddziaływanie na gatunek: Brak.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, opisane oddziaływania na stanowisko ptaka można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;

- pod względem charakteru zmian – negatywne;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
pod względem intensywności przekształceń – zauważalne.

Strumieniówka *Locustella fluviatilis*

Charakterystyka ekologiczna: W Polsce rozpowszechniony na całym niżu, ale nieliczny ptak lęgowy. Liczniej występuje na północnym wschodzie kraju i w dolinach rzecznych oraz na zalesionych obszarach bagiennych. W górach areał dochodzi jedynie do 750 m n.p.m. Nieliczny ptak na zachodzie i południu kraju. Rozmieszczone jest więc nierównomierne i zależy od obecności dogodnych siedlisk. Zasiedla najczęściej gęsto porośnięte tereny wzdłuż rzek i strumieni z dużą ilością leśnej roślinności zielnej i krzewiastej, która musi z jednej strony zapewniać ukrycie, a z drugiej wystarczającą ilość miejsca do poruszania się po ziemi. Spotykana też nad jeziorami i starorzeczami. Ponadto potrzebuje krzewów i drzew jako miejsc do śpiewania. Występuje więc w wilgotnych lasach na nizinach z gęstym podszytem: olsach i łęgach topolowych, wierzbowych i olszowych, w wikliniskach ze starszymi drzewami, a także na zalesionych mokradłach, łąki, tereny ruderalne, rozległe trzcinowiska, torfowiska, inne tereny nadrzeczne oraz mokrego zadrzewienia typu parkowego. Niekiedy zamieszkuje też zadrzewienia śródpolne nad strumieniami czy rowami. Ważne jest dla niej by schronić się w zaroślach przed spojrzaniem drapieżników od góry oraz by na ziemi było dostatecznie dużo miejsca do poruszania. Wyprowadza jeden lęg w roku (czasem dwa), w maju, zaraz po przylocie na miejsca lęgowe. Okres lęgowy trwa do lipca. Terytoria gniazdowe strumieniówek nie są duże - sięgają zwykle tylko 50 m od gniazda. Strumieniówki wykładają je miękką trawą, a czasem i włosiem. Gniazda na ziemi lub w kępie traw tuż nad nią (do 30 cm), zwykle niedaleko krzewu pod osłoną roślinności. Najprawdopodobniej budowane tylko przez samicę. Niezbyt starannie zbudowana czarka z suchych źdźbeł traw, turzyc, liści drzew i mchu.

Występowanie: Na terenach planowanego zagospodarowania (tereny 1–2KDZ; 1–2MN; 11–12MN) lub w rejonie ich oddziaływania stwierdzono bytowanie omawianego gatunku.

Zagrożenia związane z przewidywanym oddziaływaniem: Planowana zabudowa mocno ograniczony obszar, na którym strumieniówka może potencjalnie występować - skurczy się potencjalny obszar bazy pokarmowej i rozrodu. Będą to oddziaływania bezpośrednio w przypadku zajęcia i likwidacji siedliska.

Środki minimalizujące wpływ przedsięwzięcia: Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą, celem potwierdzenia lub wykluczenia występowania gatunku chronionego. W przypadku jego stwierdzenia, wszelkie prace terenowe należy przeprowadzić poza okresem lęgowym. Należy dążyć do zachowania drzew i krzewów.

Znacząco negatywne oddziaływanie na gatunek: Brak.

Zgodnie z przyjętą w prognozie metodyką, opisane oddziaływania na stanowisko ptaka można ocenić w następujący sposób:

- pod względem bezpośredniości oddziaływania – bezpośrednio;
- pod względem okresu trwania oddziaływania – długoterminowe;
- pod względem częstotliwości oddziaływania – stałe;
- pod względem charakteru zmian – negatywne;
- pod względem zasięgu oddziaływania – miejscowe;
- pod względem trwałości przekształceń – odwracalne;
- pod względem intensywności przekształceń – zauważalne.

4.5. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem mpzp

Zgodnie z art. 52 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Autorowi niniejszej prognozy nie były dostępne prognozy oddziaływania na środowisko do opracowań planistycznych odnoszących się do badanego obszaru.

4.6. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń mpzp na środowisko przyrodnicze

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej i na rysunku prognozy.

Tab. 2. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – tereny tereny zabudowane i komunikacji.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	Bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe i chwilowe	negatywne	miejscowe i lokalne	możliwe do rewaloryzacji	zauważalne
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	nieznaczne
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	odwracalne	zauważalne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	Miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne i negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne

Funkcje powodujące przekształcenia w środowisku przyrodniczym i krajobrazie, skutkujące emisją hałasu, zanieczyszczeń do atmosfery i wód

Tereny zabudowane i komunikacji będą miały zróżnicowany wpływ na środowisko z przewagą wpływu neutralnego lub negatywnego o słabym oddziaływaniu. Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych. Funkcjonowanie terenów zabudowanych wiąże się z większym poborem wody oraz odprowadzaniem ścieków i odpadów, a także emisją hałasu i zanieczyszczeń atmosferycznych. Ustalenia planu w zakresie ochrony środowiska i wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną pozwalają zminimalizować negatywny wpływ przewidywanych funkcji na środowisko, w tym jakość wód, powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny. Istniejące funkcje przyczyniły się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Ustalenia MPZP przewidują minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych, co stwarza możliwości w zakresie kształtowania terenów zieleni urządzonej. Spodziewać się tu można nasadzeń ozdobnych gatunków drzew i krzewów. Zabudowa przyczyni się do nieznacznego przekształcenia morfologii terenu.

Tab. 3. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – tereny zieleni.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	Bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	nieodwracalne	duże
powietrze atmosferyczne	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	pozytywne	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	nieznaczące
klimat akustyczny	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia
wody	Bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe, lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	częściowo odwracalne	zauważalne

Funkcje o pozytywnym wpływie na środowisko

Tereny zieleni mają pozytywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, a także środowisko życia mieszkańców. Mają one znaczenie dla zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych miasta. Tworzą korytarz ekologiczny umożliwiający przemieszczanie się roślin i zwierząt, mogą również pełnić funkcję izolacyjną. Zieleń wysoka tworzy powierzchnię pochłaniającą zanieczyszczenia atmosferyczne, wytwarzającą tlen i retencjonującą część opadów atmosferycznych. Ponadto wpływa korzystnie na klimat lokalny na terenach zabudowanych.

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu mpzp

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Oprócz tego prowadzony będzie państwowy monitoring środowiska prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska. W przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o

uchwalony plan, analizę realizacji MPZP i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń MPZP powinny być wykonywane okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji MPZP, realizowane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Proponuje się przeprowadzanie przeglądów co dwa lata.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji mpzp należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego;
- ograniczenie zasięgu uciążliwości do granic działki inwestora;
- stosowanie do ogrzewania proekologicznych, niskoemisyjnych mediów grzewczych;

Uznaje się, że pozostałe przyjęte w projekcie mpzp rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie mieszkańców miasta Wałbrzycha. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Do rozwiązań służącym ochronie środowiska, które zawiera opisywany projekt mpzp należą:

- obowiązek utworzenia powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych;
- odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych z budynków,
- utrzymanie terenów zieleni i wód.

7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp

Ustalenia analizowanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie gminy i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Ustalenia mpzp nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz zawierają zapisy korzystne dla środowiska.

W zakresie rozwiązań alternatywnych można rozważyć podniesienie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych.

Rozwiązaniem alternatywnym jest również brak realizacji analizowanego dokumentu, jest to jednak całkowicie sprzeczne z zamierzeniami inwestycyjnymi i interesem ekonomicznym gminy oraz oczekiwaniami i potrzebami mieszkańców.

8. Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Dla projektu planu istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Dokumenty na szczeblu międzynarodowym

Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

1. Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
 - Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
 - Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
 - Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
 - Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.
2. Umowy międzynarodowe:
 - porozumienia między Min. OŚZNiL RP a Państwowym Komitetem Republiki Białoruś ds. Ekologii o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska z 1992 r.,
 - porozumienia między Min. OŚZNiL a Min. Leśnictwa Republiki Białoruś z 1995 r. dot. m.in. rozwoju ochrony cennych ekosystemów, gospodarki wodnej WZŚ i kłęk żywiolowych,
 - porozumienia między Min. OŚZNiL RP a Departamentem OŚ Republiki Litewskiej z 24.01.1992 r. o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska,

Dokumenty na szczeblu krajowym

Do dokumentów o randze krajowej należą m.in.:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w

zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. W planie zapewnia się zachowanie części terenów, a także kształtowanie terenów zieleni na działkach budowlanych poprzez utworzenie powierzchni biologicznie czynnej.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

9. Streszczenie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ulicy Ratuszowej w Wałbrzychu.

Celem planu miejscowego jest zagospodarowanie terenu i przeznaczenie go pod: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy usługowej; teren zieleni krajobrazowej; teren lasów; teren drogi publicznej zbiorczej; teren drogi publicznej dojazdowej; teren ciągu pieszo-jezdnego; teren drogi wewnętrznej.

Omawiany dokument mpzp obejmuje obszar zlokalizowany w południowo-zachodniej części miasta, w rejonie ulicy Piasta w dzielnicy Biały Kamień.

Zagospodarowanie terenu stanowi głównie tereny trawiaste, lasy i niewielka powierzchniowo zabudowa mieszkaniowa.

Pod względem geograficznym zgodnie z klasyfikacją J. Kondrackiego, przedmiotowy obszar objęty projektem planu położony jest na obszarze Makroregionu Pogórze Zachodniosudeckie, Mezoregionu Góry Wałbrzyskie.

Teren opracowania zbudowany jest głównie z utworów czwartorzędowych.

Teren planu zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych nr RW600041348689 - Pełcznica od źródła do Milikówki.

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych nr PLGW6000108.

Okolice Wałbrzycha leżą w górskiej dzielnicy klimatycznej Środkowych Sudetów.

Na terenie planu gleby są przekształcone antropogenicznie i nie użytkowane rolniczo.

Pierwotna szata roślinna obszaru planu została całkowicie przekształcona. Występuje tu zieleń urządzona na nieruchomościach przedsiębiorstw i zabudowy mieszkaniowej, zieleń związaną z ogrodami działkowymi, a także niewielki powierzchniowo skwer. Obok tego napotyka się roślinność spontaniczną, głównie trawiastą, na terenach jeszcze niezainwestowanych oraz zadrzewienia. Spośród występujących tu zwierząt spodziewać się można przede wszystkim obecności ptaków przystosowanych do życia w sąsiedztwie osad ludzkich.

Na terenie miasta, w obrębie omawianego obszaru mpzp identyfikuje się elementy środowiska objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Stan większości parametrów powietrza atmosferycznego kwalifikuje się do klasy A (nie ma przekroczeń poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych). W przypadku pyłu

zawieszono PM10 i benzo(a)pirenu przekroczenia takie występują, stąd zakwalifikowano obszar do klasy C.

Teren planu zlokalizowany jest w dorzeczu Odry w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych nr RW600041348689 - Pełcznica od źródła do Milikówki, silnie zmieniona CW, monitorowana. Aktualny stan JCWP został oceniony jako zły.

Zgodnie z aktualnym planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych nr PLGW6000108 stan chemiczny, ilościowy i ogólny oceniony został jako dobry. Celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego, jednocześnie ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych ocenione zostało jako niezagrażone.

Klimat akustyczny kształtowany będzie głównie przez pojazdy przemieszczające się drogami i ulicami na terenach objętych planem.

W przypadku odstąpienia od realizacji sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, będącego przedmiotem niniejszej prognozy, obowiązywać będzie aktualna wersja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Wałbrzycha. Wszelkie oddziaływania, przekształcenia i zmiany, zarówno pozytywne, jak i negatywne będą związane z aktualnym zagospodarowaniem.

Z analizy ustaleń planu i oceny zgodności z warunkami ekofizjograficznymi wynika, że projekt planu został sporządzony zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Nie ma większych przeszkód dla wprowadzania nowego zagospodarowania na przedmiotowym terenie. Projekt planu zgodny jest z polityką przestrzenną nakreśloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wałbrzycha”. W projekcie planu przyjęto rozwiązania techniczne, mające na celu ochronę środowiska, krajobrazu i dóbr materialnych.

Oceniono wpływ realizacji projektu planu na poszczególne elementy środowiska. W odniesieniu do świata przyrody i bioróżnorodności nastąpią nieodwracalne zmiany w strukturze gatunkowej roślin. Przestrzeń zurbanizowana nie będzie tworzyć dogodnych warunków dla pojawiania się dziko żyjących gatunków roślin i zwierząt. W projekcie planu obowiązywać będą zapisy mówiące o utworzeniu powierzchni terenów biologicznie czynnych, na których będzie pojawiać się zieleń.

Realizacja planu spowoduje przekształcenie morfologii terenu na potrzeby wykopania fundamentów budynków oraz innych obiektów budowlanych. Pokrywa glebowa w miejscach sytuowania zabudowy zostanie zdjęta. Zapisy planu zawierają rozwiązania powodujące, że przekształcenia rzeźby terenu nie będą duże, a charakter ukształtowania terenu zostanie zachowany. Zwiększenie areału terenów zabudowanych i utwardzonych obniży zdolności retencyjne podłoża, jednakże obowiązek tworzenia powierzchni biologicznie czynnej spowoduje minimalizację niekorzystnego zjawiska.

Nowe zagospodarowanie spowoduje pojawienie się nowych emitorów zanieczyszczenia środowiska. Zapisy planu zakładają pozyskiwanie ciepła z sieci oraz indywidualnie, w tym z odnawialnych źródeł energii.

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę przewiduje się przekształcenie warunków klimatu miejscowego w kierunku topoklimatu umiarkowanego.

Klimat akustyczny kształtowany będzie przez ruch samochodowy. Na wprowadzonych terenach ochrony przed hałasem znaczenie mają ustalenia ustawy Prawo ochrony środowiska.

Przyjęto korzystne rozwiązania mające na celu ochronę stanu środowiska gruntowo-wodnego. Najkorzystniejszym rozwiązaniem jest wyposażenie terenu w system kanalizacji sanitarnej. Istotne są również zapisy mówiące o postępowaniu z wodami opadowymi i roztopowymi. Rozwiązania te należy uznać za skuteczne, możliwe do spełnienia i sprzyjające osiągnięciu wyznaczonych celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Dopuszczone kategorie przeznaczenia i funkcji terenów zasadniczo wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców.

Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

Proponowane zagospodarowanie będzie oddziaływało na środowisko również poza ustalonymi granicami. Zagospodarowanie nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

Funkcje terenów powodujące przekształcenia w środowisku przyrodniczym i krajobrazie, skutkujące emisją hałasu, zanieczyszczeń do atmosfery i wód (tereny zabudowane i komunikacji) charakteryzują się większym poborem wody, odprowadzaniem ścieków i odpadów, a także emisją hałasu i zanieczyszczeń atmosferycznych. Zmniejszy się powierzchnia biologicznie czynna oraz utracone zostaną walory produkcyjne gleb.

Przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko: konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego, ograniczenie zasięgu uciążliwości do granic działki inwestora, stosowanie do ogrzewania proekologicznych, niskoemisyjnych mediów grzewczych. Pozostałe rozwiązania w projekcie planu uznaje się za wystarczające.

W zakresie rozwiązań alternatywnych można rozważyć podniesienie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych.

Projekt MPZP powiązany jest z dokumentami takimi jak plany, programy i polityki oraz zawiera sposoby uwzględniania celów ochrony środowiska.

10. Spis literatury

Na potrzeby niniejszego opracowania wykorzystano następujące materiały:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wałbrzych,
- „Opracowanie ekofizjograficzne miasta i gminy Wałbrzych” Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Wałbrzycha. Zakład Ochrony Środowiska INSWET-EKO sp. j. Kielce 2006.
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, Wrocław 2005,
- „Aktualizacja programu ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla miasta Wałbrzych na lata 2010-2014 z perspektywą do roku 2018” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedsiębiorstwo Albeko z siedzibą w Opolu, Wałbrzych 2010,
- Analiza akustycznego oddziaływania na środowisko projektowanego toru wyścigowego w ramach realizacji Ośrodka doskonalenia technik bezpiecznej jazdy oraz sportów motorowych – Motopark Wałbrzych, M. Szalej, M. Kreczyk, Jelenia Góra 2017 r.;
- Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Wałbrzycha na lata 2008-2015”, dr Z. Cichocki, Wrocław 2009,
- Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wałbrzych, G. Synowiec, Wałbrzych 2019 r.;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 z dnia 27 marca 2014 r.,
- Raporty o stanie środowiska w województwie dolnośląskim publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- J. Kondracki „Geografia Polski, mezoregiony fizyczno-geograficzne”, PWN 1994 r.,
- Materiały kartograficzne udostępnione na stronie internetowej <http://maps.geoportal.gov.pl>

Przytoczone w tekście prognozy akty prawne pozyskano z bazy internetowej <http://isip.sejm.gov.pl>.

Inne, nie wymienione w spisie pozycje, przytoczono w tekście opracowania.

11. Załączniki

- oświadczenie autora prognozy

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko (wykształcenie kierunkowe), zgodnie z wymogami art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz .U. z 2016 r. poz. 353, 831, 961, 1250, 1579 i 2003).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Przemysław Malec

Przemysław Malec